

О. В. СТЕПАНОВ

доктор технічних наук,
професор кафедри тракторів та автомобілів
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: 0000-0003-4954-2532

Т. В. ВОЛОБУЄВА

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри машинобудування
Одеська державна академія будівництва та архітектури
ORCID: 0000-0003-0340-3326

І. Ю. КОБЗАР

старший викладач кафедри машинобудування
Одеська державна академія будівництва та архітектури
ORCID: 0009-0004-1778-9463

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПАСАЖИРСЬКИХ АВТОПЕРЕВЕЗЕНЬ

У статті розглянуто правові аспекти, що регулюють діяльність у сфері пасажирських автоперевезень як важливу компоненту транспортної системи України, яка забезпечує реалізацію права громадян на мобільність, доступ до соціальних та економічних ресурсів. Метою даної роботи є загальний аналіз правових аспектів пасажирських автоперевезень в Україні – від укладання договору перевезення до процедури ліцензування, впровадження цифрових технологій у правове поле пасажирських перевезень та державного контролю за діяльністю перевізників. У центрі дослідження перебувають норми цивільного, господарського та адміністративного законодавства, що регулюють взаємовідносини між перевізником та пасажиром. Обґрунтовано, що ефективна правова система є ключовим чинником безпеки перевезень та підвищення якості послуг і формування конкурентного ринку. Проаналізовано зміст договору перевезення пасажирів як юридичну основу взаємовідносин між споживачем і перевізником, порядок ліцензування перевізників, обов'язки сторін, а також систему контролю за дотриманням законодавства. Увага приділена впливу цифровізації на правові відносини в транспортній галузі. Зроблено висновок, що правове регулювання пасажирських автоперевезень є ключовим чинником забезпечення безпеки, стабільності та ефективності транспортної системи України. Правове регулювання визначає межі відповідальності учасників ринку, гарантує права пасажирів і встановлює вимоги до організації діяльності перевізників. Ефективне правове регулювання пасажирських автоперевезень забезпечує баланс між економічними інтересами перевізників, державним контролем і правами пасажирів. Поєднання правових норм із цифровими інноваціями формує сучасну модель транспортної політики, що орієнтована на безпеку, прозорість і соціальну відповідальність. Наголошується на необхідності гармонізації національного законодавства із європейськими стандартами у сфері транспортних послуг, що є передумовою підвищення конкурентоспроможності українських перевізників та захисту прав споживачів.

Ключові слова: пасажирські автоперевезення, правові аспекти, правове регулювання, договір перевезення, ліцензування, цифрові технології транспорту, євроінтеграція.

O. V. STEPANOV

Doctor of Technical Sciences,
Professor at the Department of Tractors and Cars
National University of Bioresources and Environmental Management of Ukraine
ORCID: 0000-0003-4954-2532

T. V. VOLOBUEVA

Ph.D., Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Mechanical Engineering
Odesa State Academy of Construction and Architecture
ORCID: 0000-0003-0340-3326

I. YU. KOBZAR

Senior Lecturer at the Department of Mechanical Engineering
Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture
ORCID: 0009-0004-1778-9463

LEGAL ASPECTS OF PASSENGER ROAD TRANSPORT

The article examines the legal aspects governing passenger road transport activities as an important component of Ukraine's transport system, which ensures the realization of citizens' right to mobility and access to social and economic resources. The purpose of this work is to provide a general analysis of the legal aspects of passenger road transport in Ukraine, from the conclusion of a transport agreement to the licensing procedure, the introduction of digital technologies into the legal field of passenger transport, and state control over the activities of carriers. The study focuses on the norms of civil, commercial, and administrative legislation that regulate the relationship between the carrier and the passenger. It is argued that an effective legal system is a key factor in transport safety, improving the quality of services, and forming a competitive market. The content of the passenger transportation agreement as the legal basis for relations between the consumer and the carrier, the procedure for licensing carriers, the obligations of the parties, and the system for monitoring compliance with legislation are analyzed. Attention is paid to the impact of digitalization on legal relations in the transport industry. It is concluded that the legal regulation of passenger road transport is a key factor in ensuring the safety, stability, and efficiency of Ukraine's transport system. Legal regulation defines the limits of responsibility of market participants, guarantees the rights of passengers, and establishes requirements for the organization of carriers' activities. Effective legal regulation of passenger road transport ensures a balance between the economic interests of carriers, state control, and passenger rights. The combination of legal norms and digital innovations forms a modern model of transport policy focused on safety, transparency, and social responsibility. The need to harmonize national legislation with European standards in the field of transport services is emphasized, which is a prerequisite for increasing the competitiveness of Ukrainian carriers and protecting consumer rights.

Key words: passenger road transport, legal aspects, legal regulation, transport agreement, licensing, digital transport technologies, European integration.

Постановка проблеми

Пасажирські автоперевезення – одна з найважливіших сфер транспортної галузі, що забезпечує мобільність населення, розвиток економічних зв'язків та реалізацію соціальних прав громадян. При цьому система нормативно-правового забезпечення перевезень визначає укладення договорів, отримання ліцензій, порядок організації маршрутів, здійснення контролю та відповідальності перевізників. Водночас сучасні виклики: цифровізація, екологічна модернізація та євроінтеграційні процеси потребують адаптації національного законодавства до європейських стандартів транспорту. Без чіткого правового регулювання у сфері пасажирських автоперевезень неможливо гарантувати належний рівень безпеки, якості обслуговування та конкуренції між перевізниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

В Україні на законодавчому рівні розроблено нормативні правові акти в галузі транспорту. Були прийняті Цивільний кодекс України [1], Господарський кодекс України [2], Кодекс України про адміністративні правопорушення [3], Кримінальний кодекс України [4]. Крім того, Закони України «Про транспорт» [5], «Про автомобільний транспорт», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування» [7], «Про ліцензування видів господарської діяльності» [8]. Постанови Кабінету Міністрів України «Про Правила дорожнього руху» [9], «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» [10], «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів» [11] тощо. Значна увага приділяється й гармонізації законодавства України з європейськими стандартами [12–14].

Питання пасажирських автоперевезень у своїх роботах досліджували О. Ю. Бурдик [15], І. Гриценко [16], Т. І. Сліпуха [19], І. С. Кліменко [17], В. Литвин [18] й багато інших.

Аналіз робіт з пасажирських автоперевезень призводить до висновку, що аспекти правового регулювання пасажирських автоперевезень слугують фундаментом для забезпечення безпечного, якісного та надійного транспортного обслуговування громадян.

Формулювання мети дослідження

Метою дослідження є загальний аналіз правових аспектів пасажирських автоперевезень в Україні від укладання договору перевезення до процедури ліцензування, впровадження цифрових технологій у правове поле пасажирських перевезень та державного контролю за діяльністю перевізників.

Викладення основного матеріалу дослідження

Правове регулювання перевезень пасажирів в Україні має чітку нормативно-правову основу, яка визначає правила, права, обов'язки та порядок відповідальності сторін. Застосування правового регулювання дозволяє

забезпечити баланс між економічними інтересами перевізника та правами пасажирів як споживачів транспортних послуг. Проведемо загальний аналіз правових аспектів пасажирських автоперевезень в Україні.

Цивільний кодекс України (2003) [1] визначає загальні засади укладення договорів перевезення пасажирів та багажу. Він встановлює, що договір перевезення є двостороннім правовим зобов'язанням, за яким перевізник бере на себе обов'язок доставити пасажирів до пункту призначення у встановлений строк. Відповідно пасажир – своєчасно сплатити вартість проїзду і дотримуватися правил користування транспортом. Кодекс визначає механізми відповідальності сторін у разі порушення умов договору. Важливим положенням є право пасажирів вимагати відшкодування збитків, спричинених неналежним виконанням договору. При цьому підкреслюється пріоритет прав споживачів транспортних послуг та гарантує можливість захисту цих прав у судовому порядку.

Зазначимо, що *Господарський кодекс України*, який діяв з 2003 року [2], втратив чинність 28.08.2025 року на підставі Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» від 09.01.2025 р. № 4196-IX.

Кодекс України про адміністративні правопорушення [3] разом з Цивільним кодексом України містять норми щодо відшкодування шкоди життю, здоров'ю або майну пасажирів. Якщо перевізник порушує вимоги безпеки, не виконує умов договору або неналежно утримує транспортний засіб, пасажир має право на компенсацію. У випадках, коли порушення правил перевезення призвело до шкоди, залежно від тяжкості наслідків може наставати не лише матеріальна, але й адміністративна або навіть кримінальна відповідальність [4].

Закон України «Про транспорт» (1994) [5] – це базовий нормативно-правовий акт, який визначає загальні принципи функціонування транспортної системи держави, формує загальнодержавну політику у сфері транспортної діяльності. Закон визначає вимоги до організації перевезень та державного регулювання галузі. При цьому охоплюються базові питання від формування транспортної інфраструктури до забезпечення руху та захисту прав пасажирів.

Закон України «Про автомобільний транспорт» (2001) [6] – основний нормативно-правовий акт, що регулює діяльність у сфері автомобільних перевезень пасажирів та вантажів. Він встановлює вимоги до перевізників, водіїв, транспортних засобів, визначає порядок доступу до ринку автоперевезень, стандарти якості та безпеки надання послуг. Закон регламентує права пасажирів, включаючи право на інформацію, належну якість обслуговування, безпечні умови поїздки та відшкодування збитків за порушення зобов'язань перевізником.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування» (2011) [7] надає визначення «дорожньо-транспортна пригода» (ДТП) як події під час руху транспортного засобу, внаслідок якої поранені або загинули люди чи завдані матеріальні збитки. Закон регулює відносини страхування відповідальності власників транспортних засобів та чітким встановленням прав потерпілих на страхове відшкодування. Зокрема, оформлення ДТП (коли немає травмованих чи загиблих) та можливість використання спрощеної процедури (європротоколу) для оформлення ДТП без втручання правоохоронних органів.

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (2015) [8] – основний нормативно-правовий акт, який визначає правові та організаційні засади ліцензування певних видів господарської діяльності в Україні. Закон визначає перелік видів діяльності, що підлягають обов'язковому ліцензуванню. Зокрема, комерційні перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Він спрямований на запобігання діяльності нелегальних перевізників, створення рівних умов конкуренції та підвищення якості послуг для споживачів.

Підзаконні нормативні акти, зокрема *Постанова Кабінету Міністрів «Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту»* (1997) [10]. Правила охоплюють перевезення організованих груп дітей, туристів, обслуговування пасажирів на автостанціях тощо. Даються визначення ключових термінів: автобус, таксі, маршрут, пасажир, квиток, багаж, нерегулярне/регулярне перевезення тощо. Правила визначають порядок здійснення міських, приміських, міжміських і міжнародних перевезень пасажирів і їхнього багажу автомобільним транспортом.

Міські та приміські перевезення організовуються переважно за рішенням органів місцевого самоврядування. Вони визначають маршрути, графіки, тарифи, а також проводять конкурси для визначення перевізників. У цьому випадку договір перевізника з органом влади має ознаки публічного договору і підлягає контролю з боку державних структур.

Міжміські перевезення здійснюються з дозволу обласних державних адміністрацій, передбачають особливі вимоги до безпеки та тривалості рейсів. Перевезення передбачають дотримання більш суворих вимог до безпеки, часу керування, відпочинку водіїв і технічного стану транспорту. У цих перевезеннях велике значення має наявність системи GPS-моніторингу, тахографів та електронної фіксації рейсів.

Міжнародні перевезення регулюються як національним, так і міжнародним правом. Зокрема, Європейською угодою про роботу екіпажів транспортних засобів (ЄУТР), Конвенцією про дорожній рух (CMR), Регламентами Європейського Союзу тощо. Для їх здійснення потрібні спеціальні дозволи, ліцензійні картки на кожен автобус, страховки та сертифікати відповідності [12–14].

Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом» № 1001 від 02.12.2015 р. [11]. Постанова визначає вимоги до матеріально-технічної бази перевізника, наявності технічного справного транспорту, професійного рівня персоналу. Зокрема, окреслюється порядок подачі документів для отримання ліцензії, встановлюються критерії перевірки, що дозволяють державі контролювати реальну готовність перевізника до надання послуг.

Перелічені нормативно-правові акти формують цілісну систему регулювання діяльності у сфері пасажирських перевезень. Вони охоплюють ключові напрями: порядок укладення договорів перевезення, вимоги до технічного стану транспортних засобів, відповідальність перевізників, права пасажирів, правила ліцензування та державного контролю тощо.

Сучасні нормативно-правові акти враховують й тенденції цифровізації: поширення електронних квитків, використання мобільних додатків для бронювання поїздок, онлайн-оплати та електронних систем контролю. Це спрощує доступ пасажирів до транспортних послуг і робить процес перевезень прозорішим.

Отже, система правового регулювання перевезень пасажирів в Україні є комплексною та багаторівневою. Вона охоплює як загальні положення договірних відносин, так і деталізує специфіку перевезень окремими видами транспорту. Законодавче забезпечення гарантує дотримання прав пасажирів, чітко встановлює обов'язки перевізника та створює механізми відповідальності за порушення.

Розглянемо деякі правові положення пасажирських автоперевезень докладніше. Відповідно до Цивільного кодексу України (ст. 910) [1], договір перевезення пасажирів є підставою для надання транспортних послуг. Договір є базовим елементом у системі правового регулювання автоперевезень. Його зміст визначений у Цивільному кодексі України, Законі України «Про транспорт» і Правилах надання послуг пасажирського автомобільного транспорту. Фактично договір укладається з моменту придбання послуги до місця призначення у визначений строк і в безпечних умовах.

Сторонами договору виступають перевізник і пасажир. Перший бере на себе зобов'язання здійснити перевезення відповідно до чинних норм і стандартів. Другий зобов'язується оплатити послугу та дотримуватися встановлених правил поведінки під час поїздки. Важливими частинами договору є маршрут, час відправлення, категорія транспортного засобу, права пасажирів на пільги, а також порядок відшкодування збитків у разі затримки або скасування рейсу.

Особливою умовою є обов'язкове страхування пасажирів від нещасних випадків відповідно до Закону України «Про страхування» [9]. Це створює додаткові гарантії захисту життя та здоров'я пасажирів. Страхування має не лише юридичне, а й соціальне значення. Договір гарантує відшкодування шкоди у випадках травмування чи загибелі пасажирів під час поїздки, що сталися не з вини пасажирів.

У межах правових відносин між пасажиром і перевізником чітко розмежовано права та обов'язки. Пасажир має право на безпечне, своєчасне й комфортне перевезення, а також на отримання повної інформації про маршрут, тариф та тривалість поїздки. Він також може звертатися з претензіями у разі неналежного надання послуги. Особливе значення має право пасажирів на захист від дискримінації, що передбачає рівний доступ до транспортних послуг для осіб з інвалідністю, літніх людей чи маломобільних груп населення.

Згідно зі ст. 35 Закону України «Про автомобільний транспорт» [6], перевізник зобов'язаний: дотримуватися затверджених маршрутів, графіків руху та тарифів, забезпечувати справність, технічний і санітарний стан автотранспорту, дотримання екологічних стандартів, страхувати пасажирів, забезпечувати кваліфікацію персоналу та контроль безпеки руху. Законодавство вимагає, щоб усі водії, які здійснюють перевезення пасажирів, проходили регулярні медичні огляди та мали відповідну категорію водійського посвідчення.

Недотримання цих вимог може стати підставою для позбавлення ліцензії або відповідальності залежно від характеру порушення. Зокрема, цивільна правова відповідальність настає у разі порушення договірних зобов'язань: затримки, пошкодження багажу, відмови у перевезенні. Адміністративна відповідальність – за перевезення без ліцензії, недотримання технічних вимог, перевищення кількості пасажирів. Кримінальна відповідальність настає, коли внаслідок порушення правил безпеки дорожнього руху завдано шкоди життю чи здоров'ю людей. У таких випадках до відповідальності можуть притягуватися як водій, так і службові особи підприємства.

Контроль за дотриманням законодавства здійснюють кілька інституцій. Державна служба України з безпеки на транспорті (Укртрансбезпека) контролює дотримання ліцензійних умов, веде реєстр перевізників і проводить перевірки. Національна поліція контролює дотримання Правил дорожнього руху.

Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) слідкує за дотриманням прав споживачів у транспортній сфері. Органи місцевого самоврядування відповідають за безпеку маршрутів, роботу перевізників на своїй території та якість перевезення.

Крім того, з 2020-х років в Україні активно впроваджується система електронного контролю; цифрові тахографи, GPS-моніторинг маршрутів, електронні квитки та реєстри ліцензіатів. Важливо, що перевізник несе

відповідальність не лише перед пасажиром, але й перед державою – за дотримання умов ліцензування, податкових вимог і правил охорони праці.

Відповідно до цього одним із ключових елементів правового забезпечення пасажирських перевезень є система ліцензування. Вона спрямована на забезпечення безпеки, законності та конкурентності на ринку транспортних послуг. Це визначено Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [8] та Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом» № 1001 від 02.12.2015 р. [11].

Для отримання ліцензії перевізник повинен мати транспортні засоби, що відповідають технічним і екологічним вимогам, забезпечити наявність бази технічного обслуговування, організувати медичний контроль водіїв, вести облік робочого часу та відпочинку (застосування тахографів), впровадити систему управління безпекою перевезень.

Відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [8], ліцензія підтверджує, що суб'єкт господарювання відповідає всім встановленим критеріям безпеки, технічного стану транспортних засобів і кваліфікації персоналу. Органом ліцензування виступає Укртрансбезпека. Вона підтверджує право суб'єкта господарювання здійснювати пасажирські перевезення та засвідчує його відповідність технічним, кадровим і організаційним вимогам.

Для отримання ліцензії перевізник подає пакет документів, що містить відомості про наявність транспортних засобів, бази технічного обслуговування, медичні огляди водіїв, систему управління безпекою руху, а також підтвердження фінансової спроможності підприємства. Ліцензія видається на необмежений строк, однак за умови постійного дотримання вимог. У разі виявлення порушень, наприклад, відсутності техогляду, експлуатація несправного транспорту, порушення режиму праці водіїв, порушення вимог безпеки, трудового законодавства чи умов договору Укртрансбезпека може тимчасово призупинити дію ліцензії або її анулювати.

Останні роки характеризуються активним впровадженням цифрових технологій у правове поле пасажирських перевезень. Електронні квитки, цифрові ліцензії, онлайн-реєстри перевізників та інтегровані платформи моніторингу руху дозволяють забезпечити прозорість, запобігати порушенням і спростити контроль [16].

Змінилися підходи до організації перевезень та контролю діяльності перевізників. Так цифрові платформи забезпечують оперативність, прозорість та мінімізують ризики зловживань. Цифрові ліцензії та відкриті реєстри дозволяють органам контролю оперативно перевіряти правомірність діяльності перевізників, що значно ускладнює роботу нелегальних операторів та зменшує тіньовий сектор.

Системи GPS-моніторингу – ще один важливий компонент цифровізації транспортної сфери. Вони дозволяють відстежувати місцеперебування автотранспорту, контролювати швидкісний режим, дотримання маршрутів та графіків. Завдяки цьому підвищується безпека перевезень і знижується ризик маніпуляцій із пробігом або використання транспорту не за призначенням. Для держави впровадження GPS-нагляду означає можливість формувати аналітичні дані, що допомагають планувати інфраструктурні проекти та оптимізувати транспортні потоки.

Важливою перевагою цифровізації є зниження адміністративного навантаження. Завдяки електронному документообігу скорочується кількість перевірок на дорогах, оскільки інформація про транспортний засіб, маршрут, наявність ліцензії та інші дані доступні органам контролю в дистанційному режимі. Крім того, автоматизація процедур підвищує якість надання послуг та формує новий рівень культури обслуговування пасажирів – швидкий, зручний та орієнтований на користувача.

Цифрові інструменти також сприяють створенню прозорого конкурентного середовища. Відкриті реєстри дозволяють споживачам самостійно перевірити надійність перевізника, а державі – краще контролювати виконання законодавчих норм. У перспективі це формує довіру до транспортного ринку і стимулює прихід нових інвесторів.

Цифрова трансформація транспортної галузі в Україні також тісно пов'язана з процесом євроінтеграції та гармонізацією національного законодавства з нормативною базою Європейського Союзу (ЄС). Гармонізація законодавства України з європейськими стандартами (Регламент ЄС № 1071/2009 1073/2009) [13] передбачає: підвищення вимог до кваліфікації перевізників; контроль соціальних норм праці водіїв; посилення технічних і екологічних вимог; створення єдиного електронного простору транспортного простору транспортних послуг. Ці документи визначають ключові вимоги до доступу на ринок автоперевезень, встановлюють критерії професійної компетентності перевізників, умови фінансової надійності компаній, а також регламентують соціальні стандарти праці водіїв та безпеку транспортних засобів.

Запровадження європейських стандартів передбачає обов'язкове використання тахографів, систем фіксації часу керування, а також комплексних цифрових систем обміну інформацією між органами контролю різних країн. Це дозволяє підвищити рівень безпеки дорожнього руху та забезпечити чесну конкуренцію між перевізниками. Для України такий підхід є важливим не лише в контексті державного контролю, а й для підвищення репутації українських транспортних компаній на міжнародному ринку та забезпеченню належного рівня безпеки перевезень.

Висновки

Правові аспекти пасажирських автоперевезень формують основу організації безпечного, якісного та відповідального транспортного обслуговування населення. У центрі правового регулювання перебуває договір перевезення, який виступає юридичною основою взаємовідносин між пасажиром і перевізником, закріплюючи принципи відповідальності, прозорості та захисту інтересів обох сторін.

Система ліцензування виконує функцію державного контролю, що спрямована на запобігання порушенням у сфері транспорту, недопущення використання технічно несправних або невідповідних екологічним стандартам транспортних засобів. Поєднання договірних відносин між перевізником і пасажиром, обов'язкових ліцензійних процедур та використання сучасних цифрових інструментів забезпечує не лише прозорість діяльності, а й підвищення рівня відповідальності учасників ринку.

Запровадження електронних квитків, реєстрів перевізників, GPS-моніторингу транспортних засобів і онлайн-контролю за виконанням умов договору та змогу ефективніше відстежувати якість надання послуг та мінімізувати ризики для пасажирів. Поєднання правових норм із сучасними технологіями дозволить забезпечити стабільність і надійність транспортної системи, орієнтованої на потреби людини.

Європейський досвід свідчить, що ефективне регулювання пасажирських перевезень базується на поєднанні ліцензування, сертифікації персоналу, екологічних вимог і системи захисту прав споживачів. Гармонізація українського законодавства з європейськими нормами сприятиме формуванню конкурентного, безпечного й відкритого ринку пасажирських перевезень. Зокрема, поступове запровадження європейських норм сприяє зростанню конкурентоспроможності українських перевізників на міжнародному ринку та підвищенню рівня сервісу. При цьому ефективне правове регулювання є запорукою безпеки, якості обслуговування та захисту прав пасажирів.

Отже, сучасна правова модель пасажирських автоперевезень має поєднувати принципи законності, цифрової відкритості та соціальної відповідальності. Саме такий підхід забезпечить ефективне функціонування пасажирських перевезень, їх адаптацію до європейських стандартів та створення нової безпечної моделі пасажирських автоперевезень, яка орієнтована на потреби людини, що актуалізує подальші дослідження.

Список використаної літератури

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
5. Закон України «Про транспорт». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 51, ст.446, редакція від 01.01.2024, підстава – 1909-IX.
6. Закон України «Про автомобільний транспорт». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 22, ст.1 05) {В редакції Закону № 3492-IV від 23.02.2006, ВВР, 2006, № 32, ст.273} із змінами і доповненнями.
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 39, ст. 386, редакція від 17.02.2011.
8. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015 р. № 222-VIII.
9. Закон України «Про страхування». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2021, № 1909-IX, редакція від 01.01.2025, підстава – 3720-IX.
10. Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176, редакція 24.09.2025, підстава – 708-2025-п.
11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів. Постанова Кабінету Міністрів України № 1001 від 02.12.2015 р.
12. Європейська угода про роботу екіпажів транспортних засобів, що виконують міжнародні автомобільні перевезення (ЄУТР), 1970 р.
13. Регламенти Європейського Союзу № 1071/2009, № 1072/2009, № 1073/2009.
14. Правове регулювання сфери транспорту в Європейському Союзі та в Україні : у 2-х т. / ред. В. Г Дідик, М-во юстиції України, Державний департамент з питань адаптації законодавства. К. : Ніка-Прінт, 2006.
15. Бурдик О. Ю. Проблеми автобусних пасажирських перевезень у містах України та шляхи їх оптимізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 71. С. 68–74.
16. Гриценко І., Марченко Р. Вплив впровадження електронного квитка на управління пасажирськими перевезеннями. *Транспортні системи і технології*. 2021. № 4. С. 88–96.
17. Клименко І. С., Кривошеєва С. В., Кривенко О. Проблеми та перспективи розвитку ринку пасажирських автоперевезень в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 30. С. 12–18.

18. Литвин В. В. Оцінювання якості обслуговування пасажирів у міських автобусних перевезеннях. *Науковий вісник НТУ*. 2022. № 39. С. 145–152.

19. Сліпуха Т. І. Аналіз сучасного стану ринку пасажирських перевезень в Україні. *Економіка і регіон*. 2021. № 3. С. 110–115.

References

1. Civil Code of Ukraine dated January 16, (2003) No. 435-IV.
2. Commercial Code of Ukraine dated January 16, (2003) No. 436-IV.
3. Administrative Offenses Code of Ukraine on dated December 7, (1984), No. 8073-X.
4. Criminal Code of Ukraine dated April 5, (2001) No. 2341-III.
5. Law of Ukraine “On Transport.” Information from the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), (1994) No. 51, Art. 446, edition dated January 01, 2024, basis – 1909-IX.
6. Law of Ukraine “On Motor Transport.” Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), 2001, No. 22, Art. 1 05) {As amended by Law No. 3492-IV dated February 23, (2006), VVR, 2006, No. 32, Art. 273} with amendments and additions.
7. Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Road Traffic Accidents and Insurance Compensation Payments.” Information from the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), (2011) No. 39, Art. 386, as amended on February 17, 2011.
8. Law of Ukraine “On Licensing of Economic Activities.” Information from the Verkhovna Rada (VVR), (2015) No. 222-VIII.
9. Law of Ukraine “On Insurance.” Information from the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), (2021) No. 1909-IX, revised on January 01, 2025, basis – 3720-IX.
10. On Traffic Rules. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 10, (2001) No. 1306, revised on December 01, 2023, basis – 1242-2023-p.
11. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1001 “On Approval of Licensing Conditions for Economic Activities in Passenger Transportation” dated December 02, 2015.
12. European Agreement concerning the Work of Crews of Vehicles Engaged in International Road Transport (AETR), 1970.
13. European Union Regulations No. 1071/2009, No. 1072/2009, No. 1073/2009.
14. Legal regulation of transport in the European Union and Ukraine: in 2 volumes / ed. V.G. Didyk, Ministry of Justice of Ukraine, State Department for the Adaptation of Legislation. Kyiv: Nika-Print, 2006.
15. Burdyk O.Yu. (2020) Problems of bus passenger transport in Ukrainian cities and ways to optimize it. *Bulletin of Transport and Industry Economics*. No. 71. Pp. 68–74.
16. Hrytsenko I., Marchenko R. (2021) The impact of electronic ticketing on passenger transport management. *Transport Systems and Technologies* No. 4. Pp. 88–96.
17. Klymenko I.S., Kryvosheeva S.V., Kryvenko O. (2019) Problems and prospects for the development of the passenger transport market in Ukraine. *Bulletin of Transport and Industry Economics*. No. 30. Pp. 12–18.
18. Lytvyn V.V. (2022) Assessment of the quality of passenger service in urban bus transport. *Scientific Bulletin of NTU*. No. 39. Pp. 145–152.
19. Slipukha T.I. (2021) Analysis of the current state of the passenger transport market in Ukraine. *Economy and Region*. No. 3. Pp. 110–115.

Дата першого надходження рукопису до видання: 13.11.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.12.2025
Дата публікації: 31.12.2025